

[Tinning]

rigtigt, som fru Mimi Stilling Jakobsen var inde på det, at vi har den samme debat endnu en gang. Det drejer sig stadig væk om, at selve det, at man forsøger at belyse et problem, ikke ud fra et eller andet fag, men ud fra en helhedsbetragtning og ud fra de forskellige fagområder, som faktisk kan tjene til at sige noget om det problem, ikke fører til – det viser erfaringerne – at man havner i snak eller platheder eller noget som helst andet. Det kan tværtimod føre til, at man udvikler sin helhedsforståelse og ikke bare udvikler sin evne til at se et lille aspekt her og et lille aspekt dér.

Til sidst skal jeg understrege, at vi mener, det er vigtigt at arbejde for, at man, når der laves de her forsøg med ændrede strukturer eller en anden brug af bekendtgørelsen, eller hvad det er, sikrer, at det merarbejde, der er en følge af forsøgene, bliver lønnet fuldt ud. Derudover fastholder vi selvfølgelig, at uanset hvad man gør, er metodefriheden og teoripluralismen, altså friheden til at undervise, som man vil, og det, at man inddrager forskellige teoretiske tilgange, en nødvendig forudsætning.

Bertel Haarder (V):

De forsøg i gymnasieskolen, ministeren har ladet sit direktorat fremme, vil jeg betegne som en krydsning mellem EFGs tværfaglige basisår og Roskilde universitetscenter nedsat til 10. klassetrin. Ministeren ved, at folketinget aldrig nogen sinde vil vedtage en gymnasiereform efter de retningslinjer, hun afstak i sin berømte rektortale i november 1980, men spørgsmålet er, om vi ikke alligevel er på vej over i en sådan skole. Reformplanerne er skrinlagte som lovreform, men man får fornemmelsen af, at der i direktoratet så meget mere arbejdes med forsøg, som lige netop skræddersys efter ministerens tale til rektorerne, og som garneres med forsøgsbevillinger, som skal overbevise de mere modvillige inden for gymnasieskolen. Derved kan der muligvis ligesom i folkeskolen i 1975 skabes en situation, hvor flere og flere skoler i realiteten er gået over til den socialdemokratiske model, hvor rektorudnævnelser har sikret en betydelig velvilje, og hvor der efterhånden skabes et stigende pres for at ændre lovgivningen i overensstemmelse med en mere og mere udbredt praksis. Først overbeviser

man apparatets og institutionernes folk, og derefter lader man dem overtale politikerne. Det er jo den måde, reformer ofte er gennemført på.

Jeg skal ikke betvivle, og venstre betvivler ikke, at ministeren og direktoratet har de allerbedste hensigter og mener, at det er ungdommens vel, der fremmes. Men ministeren må ikke fortænke os i, at vi søger at mobilisere det flertal, vi mener der er, imod den tendens, som spores i forsøgene. Det drejer sig nemlig ikke om smålig politisk kævl; det drejer sig i virkeligheden om forskellige menneske- og kultursyn. Gymnasiedebatten er måske 1980ernes væsentligste kulturpolitiske opgør. Det drejer sig om, hvorvidt mennesket i hovedsagen er et socialt væsen, som mest skal lære at te sig i grupper og finde løsninger på samfundsrelevante problemer, eller mennesket først og fremmest er et historisk væsen, et åndsvæsen, som skal udvikles personligt og åndeligt gennem faglig fordybelse, som er vejen til det almene. Venstre vil påstå, at også demokratiet har brug for det sidste, ikke det første. Det vigtigste i et fællesskab er, at vi har noget at give hinanden, at vi står for noget. Vi må være filosofisk vel-funderede for at kunne stå fast over for tidens skiftende vinde. Vi må være faglige, før vi kan være fagkritiske, vi må ikke spærre de unge inde i den fattige verden, de kender i forvejen. Vi skal tværtimod belaste dem med viden, sprænge deres tilvante forestillinger og konfrontere dem med kulturarven og med deres historiske forudsætninger. De vigtigste ting i tilværelsen er konstante.

I folkeskolen står den samme kamp mellem dem, der lægger vægt på oplevelsen, fortællingen og udvidelsen af barnets verden, og dem, som lægger vægt på at få eleverne til i grupper og projekter at arbejde med det, de kender i forvejen fra TV-skærmen og deres egen lilleverden.

Da ministeren for et par år siden holdt tale ved Danmarks Lærereforenings kongres, brugte hun som illustration af det moderne skolesyn Kiplings desmerdyr Rikki-tikki-tavi, som var et jern til at løbe hen og finde ud af tingene. »Watch, run and find out«, tror jeg var den engelske version. Ud fra dette ideal er det helt klart, at vi må have tværfaglige, problemorienterede, samfundsrelevante projekter med gruppeeksamen som hovedelementer i brede basisuddannelser, og det er